

УДК 796.011-057.87

СФОРМОВАНІСТЬ ЦІННОСТЕЙ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЮНАКІВ ТА ДІВЧАТ

Марина Дедух

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотації:

Актуальність теми. Дієвими засобами підвищення рухового режиму учнівської молоді та формування у них індивідуальної фізичної культури є належні норми, які базуються на сучасних принципах фізичного виховання. Одним з головних є принцип пріоритету потреб, мотивів та інтересів особистості, що передбачає побудову системи фізичного виховання в цілому і окремих програм з урахуванням індивідуальних і групових, соціальних і духовних потреб людей, а також формування та осмислення понять «індивідуальна фізична культура» за допомогою занять з фізичного виховання та мотивації до занять фізичною культурою [2, 15, 16]. Актуальним є вирішення питання, що стосується зниження культурного потенціалу фізичної культури, що пов'язаний з розвитком інтелектуальних, розумових, творчих, комунікативних можливостей особистості, формуванням у неї особистісної фізичної культури, системи розумних потреб. У зв'язку з цим у людини порушується такі індивідуальні форми суспільної всебічності, як гармонійність, цілісність, універсальність [0, 4].

Мета дослідження – визначити ступінь сформованості індивідуальної фізичної культури юнаків та дівчат.

The formation of the values of the individual physical culture of boys and girls

Relevance of the topic. Effective means for increasing the motor activity of student youth and formation they have an individual physical culture with proper rules based on modern principles of physical education. One of the main is the principle of the priority of needs, motives and interests of the individual, which involves the construction of a system of physical education in general and individual programs, taking into account the individual and group, social and spiritual needs of people, as well as the formation and comprehension of the concepts of «individual physical culture» with the help of lessons from physical education and motivation to physical education classes. The issue of reducing the cultural potential of physical culture associated with the development of intellectual, intellectual, creative, communicative personality capabilities, the formation of a person's physical culture, and a system of intelligent needs is relevant. In this regard, a person violates such individual forms of social comprehensiveness as harmony, integrity, universality.

Objective – determine the degree of formation of the individual physical

Сформированность ценностей индивидуальной физической культуры юношей и девушек

Актуальность темы. Действенными средствами повышения двигательного режима учащейся молодежи и формирования у них индивидуальной физической культуры соответствуют надлежащие нормы, основанные на современных принципах физического воспитания. Одним из главных является принцип приоритета потребностей, мотивов и интересов личности, который предполагает построение системы физического воспитания в целом и отдельных программах с учетом индивидуальных и групповых, социальных и духовных потребностей людей, а также формирования и осмысления понятий «индивидуальная физическая культура» с помощью занятий по физическому воспитанию и мотивации к занятиям физической культурой. Актуальным является решение вопроса, касающегося снижения культурного потенциала физической культуры, связанной с развитием интеллектуальных, умственных, творческих, коммуникативных возможностей личности, формированием у нее личностной физической культуры, системы разумных потребностей. В связи с этим у человека нарушаются такие индивидуальные формы общественной всесторонности, как гармоничность, целостность, универсальность.

Цель исследования – определить степень сформированности индивидуальной физической

Методи дослідження – теоретичний аналіз і систематизація психолого-педагогічної та науково-методичної літератури, спеціальної літератури з фізичної культури, інформаційних ресурсів мережі Інтернет; аналіз вітчизняного і зарубіжного досвіду; спостереження, анкетування; методи математичної статистики.

Результати дослідження. В результаті проведеного дослідження ми з'ясували, що питання сформованості цінностей індивідуальної фізичної культури учнівської молоді говорить нам про низький рівень фізкультурної освіти, яку вони повинні отримувати на заняттях з фізичної культури. Розуміння індивідуальної фізичної культури базується у більшій мірі на практичному досвіді і у меншій мірі на теоретичних знаннях. Про це нам говорять результати досліджень, де зрозуміло, що є відмінності у захопленнях, способі життя та цінностях студентів коледжів і школи.

Ключові слова:

індивідуальна фізична культура, учнівська молодь, мотиви, інтереси, фізична культура, спорт.

culture of boys and girls.

Research methods – theoretical analysis and systematization of psychological and pedagogical and scientific-methodical literature, special literature on physical culture, information resources of the Internet; analysis of domestic and foreign experience; observation, questionnaire; methods of mathematical statistics.

Results research. As a result of this study, we found that the question of the formation of the values of the individual physical culture of young students tells us about the low level of physical education that younger students should receive in physical education classes. Understanding individual physical culture is based more on practical experience and, to a lesser extent, on theoretical knowledge. This is what we are told about the results of the research, where it is clear that there are differences in the hobbies, lifestyle and values of college and school students.

individual physical culture, pupils' youth, motives, interests, physical culture, sports.

культури юнаків і дівчаток.

Методи дослідження – теоретичний аналіз і систематизація психолого-педагогічної та науково-методичної літератури, спеціальної літератури по фізичній культурі, інформаційних ресурсів мережі Інтернет; аналіз вітчизняного і зарубіжного досвіду; спостереження, анкетування; методи математичної статистики.

Результати дослідження. В результаті проведеного дослідження ми виявили, що питання сформованості цінностей індивідуальної фізичної культури учнівської молоді говорить нам о низькому рівні фізкультурної освіти, яку учнівська молодь повинна отримувати на заняттях по фізичній культурі. Розуміння індивідуальної фізичної культури базується в більшій ступені на практичному досвіді і в меншій ступені на теоретичних знаннях. Об цьому говорять результати досліджень, де помітно, що є відмінності в захопленнях, образі життя і цінностях студентів коледжів і школи.

індивідуальна фізична культура, учнівська молодь, мотиви, інтереси, фізична культура, спорт.

Постановка проблеми: Підвищення рейтингу здоров'я в системі цінностей особистості є необхідною умовою для успішної реалізації мети і завдань фізичної культури різних верств населення [10]. На жаль, сьогодні фізична культура помітно втрачає своє ціннісне значення в суспільстві. Діти, підлітки та молодь віддають перевагу технічним інноваціям, які з кожним днем набирають прогресуючої популярності. У результаті знижується інтерес до занять фізичною культурою, спортом, і як наслідок – масове погіршення стану здоров'я. Даний факт підтверджено результатами досліджень багатьох вчених [3, 6, 12]

Аналіз останніх досліджень та публікацій: У наукових дослідженнях Т. Ю. Круцевич, О. Ю. Марченко [7, 8] вперше були створили моделі ціннісних орієнтирів індивідуальної фізичної культури юнаків і дівчат різних вікових груп. З'ясували, що уявлення школярів, які не займаються спортом, про якість, які характеризують фізично культурну людину, передусім стосуються саме спортивної діяльності. Більш гармонійно характеризують пріоритетні якості індивідуальної фізичної культури людини юнаки, які займаються спортом. Науковці констатували факт недостатньої сформованості сутності понять «фізична культура» і «спорт» у школярів обох статей. Одночасно, вивчення сформованості цінностей індивідуальної фізичної культури школярів дозволяє дійти висновку про низький загальний рівень неспеціальної фізкультурної освіти, яку вони мали одержати в загальноосвітній школі при вивченні навчального предмета «фізична культура» [7, 9, 14].

У теорії фізичної культури розрізняють поняття «фізична культура суспільства» і «фізична культура людини» (особиста фізична культура).

За наявності чималої кількості визначень поняття «фізична культура», ми зупинимося на визначенні Т. Ю. Круцевич: «Фізична культура – частина загальної культури, сукупність спеціальних духовних та матеріальних цінностей, способів їх виробництва та використання з метою оздоровлення людей і розвитку їх фізичних здібностей» [11]. Існує наступне трактування поняття «фізична культура індивіда», яке було висвітлене Т. Ю. Круцевич, де фізична культура розглядається як процес опанування знань, умінь та навичок виховної, навчальної, оздоровчої, рекреаційної діяльності для подальшого використання в процесі самовдосконалення, і як результат – рівень фізичного здоров'я, який людина змогла зберегти або поліпшити завдяки своєму бажанню знанням, здоровому способу життя і руховій активності [7, 11, 12].

За даними науковців [5, 12, 13] неспеціальна фізкультурна освіта є основною формою існування фізичної культури у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) та закладах вищої освіти нефізкультурного профілю і найчастіше цей процес прийнято пов'язувати з уроками фізичної культури у школі, заняттями з фізичного виховання у закладах освіти, але «поле» функціонування неспеціальної фізкультурної освіти є більш розгалуженим і вона здійснюється досить часто стихійно у межах побутової, професійної, оздоровчо-рекреаційної діяльності у позанавчальний час.

Мета дослідження: визначити ступінь сформованості індивідуальної фізичної культури юнаків та дівчат.

Методи та організація дослідження – вивчення і аналіз літературних джерел, анкетування, методи математичної статистики. У дослідженні взяли участь 300 респондентів, серед яких школярі 10–11 класів закладів загальної середньої освіти м. Києва (50 юнаків та 50 дівчат), студентки I–II курсів Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка (50 дівчат), студенти I–II курсів Державного закладу «Київський коледж зв'язку» (50 юнаків) та студенти I–II курсів Івано-Франківського коледжу фізичного виховання (50 юнаків та 50 дівчат).

Результати дослідження. Дослідження виконано відповідно до Плану НДР НУФВСУ на 2016–2020 рр. за темою кафедри ТМФВ «Теоретико-методичні основи вдосконалення програмно-нормативних засад фізичної підготовки дітей, підлітків і молоді» (0111U001626).

Для більш детального розуміння про особистість даного контингенту, їхні інтереси та мотиви, що керують їх життєдіяльністю, нами було поставлене питання «Чим ви захоплюєтеся у вільний час?».

Рейтинг видів діяльності, якими займаються у вільний час юнаки відрізняється (табл. 1). Характерним є те, що у юнаків спортивного коледжу на 1–2 місці стоїть пункт «заняття спортом». На нашу думку такий показник свідчить про те, що юнаки-спортсмени вважають заняття спортом обов'язковим навіть у вільний час.

Таблиця 1

Чим захоплюються юнаки у вільний час

№ п/п	Варіанти відповідей	Назва навчального закладу											
		ЗЗСО				Коледж				Спорт. коледж			
		10 клас		11 клас		I курс		II курс		I курс		II курс	
		сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг
1	Спілкуюсь з друзями	70	1	112	1	55	1	79	1	77	1	158	5
2	Читаю художню літературу	146	4	202	6	160	3	181	7	192	7	175	6
3	Дивлюсь телевизор	126	2	136	2	161	4	174	4	187	4	154	3
4	Граю на музичних інструментах, співаю	148	6	216	9	180	5	193	9	191	6	182	7
5	Слухаю музику	146	4	161	4	144	2	150	2	244	11	278	13
6	Відвідую дискотеки	256	11	205	8	218	9	256	11	216	8	206	9
7	Займаюсь спортом	137	3	160	3	182	6	180	6	120	2	108	1
8	Вивчаю іноземну мову	198	8	177	5	224	10	175	5	181	3	157	4
9	Граю у комп'ютерні ігри	252	10	224	12	195	8	236	10	250	13	286	14
10	Малюю	273	13	203	7	230	11	191	8	251	14	185	8
11	Займаюся технікою	260	12	250	14	270	14	282	15	239	10	317	15
12	Вожу автомобіль	290	15	247	13	282	15	265	12	247	12	211	10
13	Допомагаю батькам	188	7	219	10	192	7	170	3	216	8	241	11
14	Відвідую церкву	235	9	219	10	252	12	271	13	260	15	255	12
15	Читаю спеціальну літературу	278	14	307	15	264	13	274	14	187	4	137	2

I. Науковий напрям

Юнаки-школярі даний пункт віднесли на 3-є місце, припускаємо, що вони мали на увазі заняття активним дозвіллям, нерегулярні заняття. Юнаки коледжу зв'язку відводять даному виду зайнятості 6-е місце. Варто відмітити, що у юнаків-школярів 2-е місце займає захоплення перегляд телевізора, у студентів коледжу зв'язку даний вид на 4-у місці, спортсменів на 3–4-у місцях. На 3–4-у місцях у спортсменів стоїть вивчення іноземних мов, ми припускаємо, що даний вид захоплення пов'язаний із закордонною спортивною діяльністю. У юнаків-школярів це захоплення на 8-у місці (10 клас), та на 5-у (11 клас), показник студентів коледжу зв'язку майже тотожний школярам I курсу – 10-е та II курсу 5-е місця.

Вид діяльності «вожу автомобіль» у всіх респондентів-юнаків знаходиться на останніх місцях з 10 по 15, причина таких відповідей – неповнолітність. Тотожним рейтинговим показником є діяльність «займаюся технікою» – 10–15 місце.

Характерним є те, що всі респонденти вказують на допомогу батькам, відмічаємо, що в більшій мірі даний вид діяльності переважає у юнаків коледжу зв'язку 7-е місце у I курсу та 3-є у II курсу. Юнаки-школярі даний вид відносять на 7-е та 10-е місце, у спортсменів на 8-е та 11-е. Припускаємо, що у школярів більше часу відводиться на підготовку до вступу у ЗВО, а у спортсменів на тренування.

Звертає увагу те місце, на яке респонденти ставлять читання художньої літератури. Юнаки-школярі віднесли даний вид на 4-е та 6-е місця, студенти коледжу зв'язку на 3-є та 7-е місця, спортсмени на 6-е та 7-е місця. Читання спеціальної літератури у школярів та студентів коледжу зв'язку знаходиться на останніх місцях – 13–15 місця, а у спортсменів на 4-у місці у I курсу, на 2-у місці у II курсу. Припускаємо, що спортсмени віддають перевагу фаховим знанням з виду спорту.

Нами також було проведено опитування серед дівчат, результати висвітлено у табл. 2.

Таблиця 2

Чим захоплюються дівчата у вільний час

№ п/п	Варіанти відповідей	Назва навчального закладу											
		ЗЗСО				Коледж				Спорт. коледж			
		10 клас		11 клас		I курс		II курс		I курс		II курс	
		сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг
1	Спілкуюсь з друзями	84	1	105	1	69	1	79	1	108	1	63	1
2	Читаю художню літературу	105	2	127	3	150	3	181	7	226	10	203	9
3	Дивлюсь телевізор	130	4	115	2	183	6	174	4	166	5	140	5
4	Граю на музичних інструментах, співаю	216	8	161	5	188	8	193	9	184	6	83	3
5	Слухаю музику	124	3	150	4	127	2	150	2	116	2	110	4
6	Відвідую дискотеки	180	6	178	7	168	5	180	6	187	8	265	10
7	Займаюсь спортом	236	10	202	9	240	10	256	11	120	3	181	7
8	Вивчаю іноземну мову	170	5	180	8	184	7	175	5	186	7	173	6
9	Граю у комп'ютерні ігри	237	11	283	13	245	11	236	10	262	12	280	12
10	Малюю	203	7	211	10	221	9	191	8	252	11	269	11
11	Займаюся технікою	284	13	292	14	292	14	282	15	308	15	331	15
12	Вожу автомобіль	300	15	313	15	311	15	265	12	264	13	319	13
13	Допомагаю батькам	260	12	269	12	157	4	170	3	224	9	186	8
14	Відвідую церкву	295	14	167	6	264	13	271	13	307	14	321	14
15	Читаю спеціальну літературу	217	9	247	11	248	12	274	14	160	4	81	2

Однаковим лідируючим показником серед усіх респондентів-дівчат є спілкування з друзями. Відмічаємо, що у дівчат 10-11 класів у трійці лідируючих видів зайнятості читання художньої літератури, студентки педагогічного коледжу відводять даний вид на 3-є місце на I курсі, та на 7-е на II курсі, спортсменки у меншій мірі читають художню літературу – 9-10 місця. Природно, що спортсменки вивчають спеціальну літературу для отримання професійних знань відповідно спеціальності. Вивчення іноземних мов у всіх респондентів знаходиться на однаковому рівні, їх показник знаходиться в межах 5-8 – го місця.

За даними дослідження [7] самооцінка та оцінка інших може слугувати індикатором виявлення індивідуальних цінностей людини. Тому ми поставили питання «Що ви більше за все цінуєте в людях?». Результати відповідей юнаків надано у табл. 3.

Таблиця 3

Якості, які юнаки найбільше цінують у людях

№ п/п	Варіанти відповідей	Назва навчального закладу											
		ЗЗСО				Коледж				Спорт. коледж			
		10 клас		11 клас		I курс		II курс		I курс		II курс	
		сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг
1	Гарну зовнішність	164	5	153	6	177	6	222	9	179	7	223	12
2	Товариськість, комунікабельність	198	9	201	10	228	11	235	12	104	1	89	1
3	Інтелігентність та широке коло інтересів	199	10	149	4	124	3	114	3	109	2	162	4
4	Гарний одяг	226	12	172	7	184	8	228	10	206	9	234	13
5	Вміння себе поводити на людях	191	8	265	13	107	1	99	1	144	5	182	9
6	Фізичну силу	104	1	110	1	193	10	237	13	151	6	181	8
7	Вміння досягти мети будь-якими засобами	106	2	126	3	160	5	123	4	134	4	154	3
8	Безкомпромісність	202	11	192	8	184	8	228	10	231	12	175	7
9	Жорстокість та безапеляційність	187	7	235	12	244	13	177	7	254	13	212	11
10	Вміння підкорити собі інших	151	4	192	8	238	12	195	8	202	8	174	6
11	Легкість та здібність міняти свою точку зору	245	13	207	11	141	4	123	4	216	10	201	10
12	Авантюризм та безцеремонність	133	3	124	2	181	7	176	6	220	11	168	5
13	Оптимістичність та виваженість	166	6	152	5	114	2	100	2	125	3	130	2

Дивлячись на дослідження, що представлено у таблиці 3, то стає зрозуміло, що відмінності між студентами коледжів та школярами пов'язані з бажанням у школярів бути фізично сильнішими, авторитетнішими серед однолітків та бути переможцем. Дані риси у студентів коледжів задоволені у більшій мірі, тому у них на першому плані етичні якості особистості, товариські та комунікабельні відносини.

Стосовно результатів дівчат (табл. 4), на 1-у місці у студенток-спортсменок знаходиться така риса як «товариськість та комунікабельність», на 2-у місці «вміння поводити себе на людях», 3-є місце «інтелігентність та широке коло інтересів», 4-5 – е місце займає пункт «оптимістичність та виваженість».

Студентки педагогічного коледжу I курсу на 1-е та II курсу на 3-є місце віднесли «товариськість та комунікабельність» 2–3-є місце займають такі риси людини як «інтелігентність та широке коло інтересів», «вміння поводити себе на людях». 4-е місце посідає «оптимістичність та виваженість», 5–6-е місця займають «вміння досягати мети будь-якою ціною» та «гарна зовнішність». Учениці 10–11 класів на 1-е місце поставили «гарну зовнішність», на 2-е «гарний

одяг», 3-є та 5-е місце посідає «вміння поводити себе на людях», 3–4-е місце займає «інтелігентність та широке коло інтересів».

Таблиця 4

Якості, які дівчата найбільше цінують у людях

№ п/п	Варіанти відповідей	Назва навчального закладу											
		ЗЗСО				Коледж				Спорт. коледж			
		10 клас		11 клас		I курс		II курс		I курс		II курс	
		сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг	сума балів	рейтинг
1	Гарну зовнішність	101	1	66	1	151	5	154	6	161	5	236	10
2	Товариськість, комунікабельність	172	7	125	3	83	1	97	1	107	1	74	1
3	Інтелігентність та широке коло інтересів	137	4	125	3	108	2	136	3	137	3	90	3
4	Гарний одяг	106	2	89	2	178	7	192	9	230	13	176	7
5	Вміння себе поводити на людях	131	3	142	5	140	3	109	2	128	2	84	2
6	Фізичну силу	175	8	169	6	198	9	162	7	163	7	180	9
7	Вміння досягти мети будь-якими засобами	143	5	182	8	159	6	150	5	162	6	140	4
8	Безкомпромісність	253	12	181	7	213	10	203	10	214	10	260	12
9	Жорстокість та безапеляційність	258	13	201	9	246	12	264	13	227	12	164	6
10	Вміння підкорити собі інших	239	11	240	11	235	11	212	11	221	11	275	13
11	Лагідність та здібність міняти свою точку зору	178	9	217	10	186	8	173	8	181	8	178	8
12	Авантюризм та безцеремонність	226	10	277	13	246	12	249	12	198	9	257	11
13	Оптимістичність та виваженість	166	6	261	12	148	4	149	4	159	4	161	5

Дискусія. Авторами [8, 12] встановлено, що фізичне виховання має спрямовуватися на формування в людини не тільки визначених фізичних якостей, але й глибоких знань про свій організм, засоби цілеспрямованого впливу на фізичний стан, збереження та зміцнення здоров'я, а крім того – на формування відповідних інтересів, потреб, ціннісних орієнтацій і реальної поведінки (способу життя), тобто «фізичної культури особистості».

За даними [8] вперше були створені моделі ціннісних орієнтирів індивідуальної фізичної культури юнаків і дівчат різних вікових груп. Автори з'ясували, що уявлення школярів, які не займаються спортом, про якості, які характеризують фізично культурну людину, передусім стосуються саме спортивної діяльності. Більш гармонійно характеризують пріоритетні якості індивідуальної фізичної культури людини юнаки, які займаються спортом, присутній факт недостатньої сформованості сутності понять «фізична культура» і «спорт» у школярів обох статей.

Висновки. Провівши дослідження нам стає зрозуміло, що для формування індивідуальної фізичної культури учнівської молоді вивчаючи інтереси та мотиви у сфері фізичної культури не можна орієнтуватися тільки на один з показників біологічної чи психосоціальної системи, необхідно врахування не тільки фізіологічних та морфофункціональних особливостей учнівської молоді, але і той заклад де навчаються респонденти, чи займаються вони спортом або самостійними видами рухової активності та особистість викладача/тренера.

Перспективи подальших досліджень будуть полягати у детальнішому вивченні цінностей індивідуальної фізичної культури учнівської молоді для визначення зовнішніх і внутрішніх чинників, що впливають на формування мотивації до занять з фізичним вихованням і спортом.

Список літературних джерел

1. Биличенко Е. А. Гендерные аспекты личностно-мотивационной сферы студентов к занятиям физическим воспитанием и спортом / Е. А. Биличенко // Физическое воспитание студентов. – 2013. – С. 8–14.
2. Гендерные особенности юношей и девушек, занимающихся и не занимающихся спортом / Т. Ю. Круцевич, Е. А. Биличенко, О. Ю. Марченко, Т. В. Имас. // Спортивный вестник Придніпров'я. – 2012. – С. 14–17.
3. Григорьев В.И. Кризис физической культуры студентов и пути его преодоления / В. И. Григорьев // Теория и практика физической культуры. – 2004. – № 2. – С. 54–61.
4. Захарченко М. О. Мета відвідування занять з фізичного виховання юнаків і дівчат / М. О. Захарченко // Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. праць. – Вип. 3 (22). – Вінниця: ТОВ «Планер», 2017. – С. 82–87.
5. Захарченко М. О. Формування індивідуальної фізичної культури учнівської молоді за допомогою занять з фізичного виховання / М. О. Захарченко // Теорія і методика фізичного виховання і спорту: наук.-метод. журнал. – 2017. – № 1. – С. 53–56.
6. Клєцина И. С. Психология гендерных отношений. Теория и практика / Клєцина И. С. – СПб.: Алетейя, 2004. – 408 с.
7. Круцевич Т. Ю. Особливості впливу психологічних характеристик юнаків і дівчат різних вікових груп на формування потреби у досягненні успіху / Т. Ю. Круцевич, О. Ю. Марченко // Слобожанський науково-спортивний вестник. 4 (66)–2018. – С. 25–31.
8. Круцевич Т. Ю. Структура моделі ціннісних орієнтирів індивідуальної фізичної культури школярів різних вікових груп / Т. Ю. Круцевич, О. Ю. Марченко // Слобожанський науково-спортивний вестник. 5 (67)–2018. – С. 5–10.
9. Круцевич Т. Ю. Формування фізичної культури студентів у системі фізичної освіти / Т. Ю. Круцевич, О. Ю. Марченко. // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – С. 78–81.
10. Круцевич Т. Ю. Физическая привлекательность как стимул к мотивации занятиям физическими упражнениями студентов / Т. Ю. Круцевич, Н. Е. Пангелова, Н. А. Биличенко. Сб. мат. Межд. научно-практ. конф. Научное издание под. ред. А. А. Самойленко, А. А. Горбачева, Н. Н. Ленковой. – Краснодар, 2015. – С. 364–370.
11. Круцевич Т. Ю., Пангелова Н. (2017), «Фізичне виховання як соціальне явище», Теорія і методика фізичного виховання, Олімп. л-ра, Київ, Т. 1, С. 40–58.
12. Круцевич Т., Томенко О. Концептуальна модель неспеціальної фізкультурної освіти учнівської молоді / Т. Круцевич, О. Томенко // Спортивний вестник Придніпров'я. – 2011. – № 2. – С. 164–168.
13. Марченко О. Ю. Особливості гендерної ідентичності у школярів різного віку / О. Ю. Марченко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: науковий журнал, 2014. № 1. С. 37–41.
14. Психология личности: Словарь справочник / под ред. П. П. Горностая, Т. М. Титаренко. – К.: Руга, 2001. – 320 с.

References

1. Bilichenko, E. A. (2013), «Gender Aspects of the Personality-Motivational Sphere of Students to Doing Physical Education and Sports», Physical education of students, pp. 8–14.
2. Krucevich, T. Yu., Bilichenko, E. A., Marchenko, O. Yu. and Imas, T. V. (2012), «Gender features of boys and girls involved in and not involved in sports», Sports Bulletin Pridniprov'ya, pp. 14–17.
3. Grigoriev, V. I. (2004) Crisis of physical education of students and ways to overcome it [The theory and practice of physical culture] 2, 54–61.
4. Zakharchenko, M. O. (2017). The purpose of attending classes on the physical education of boys and girls [Physical culture, sports and health of the nation: a collection of scientific works] 3 (22), 82–87.
5. Zakharchenko, M. O. (2017). Formation of individual physical culture of student youth with the help of physical education classes [Theory and methods of physical education and sport: scientific and methodical journal] 1, 53–56.
6. Kletsina I.S. (2004), «Psychology of gender relations. Theory and Practice» – Aletheia: 408 s.
7. Krusevich, T. Yu. and Marchenko, O. Yu. (2018). Peculiarities of the influence of psychological characteristics of boys and girls of different age groups on the formation of the need for success [Slobozhansky scientific and sports newsletter] 4 (66), 25–31.
8. Krusevich, T. Yu. and Marchenko, O. Yu. (2018). The structure of the model of value orientation of the individual physical culture of schoolchildren of different age groups [Slobozhansky scientific and sports newsletter] 5 (67), 5–10.
9. Krusevich, T. Yu. and Marchenko, O. Yu. (2009), «Formation of Physical Culture of Students in the System of Physical Education», The theory and methods of physical education and sport, pp. 78–81.
10. Krusevich, T. Yu., Panhelova, N. E., Bilichenko, N. A. (2015). Physical attractiveness as an incentive to motivate classes with physical exercises of students [Mat International scientific practice. conf. Scientific edition under. Ed. A. A. Samoilenko, A. A. Gorbachev, N. N. Lenkova] Krasnodar. 364–370.
11. Krutsevych, T. Yu. & Panhelova, N. (2017), «Physical education as a social phenomenon», Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia, Olimp. l-ra, Kyiv, T. 1, pp. 40–58.
12. Krusevich, T., Tomenko O. (2011). Conceptual model of non-special physical education for pupils [Sports Bulletin of the Dnieper] 2, 164–168.
13. Marchenko, O. Yu. (2014), Features of gender identity among schoolchildren of different ages [Pedagogics, Psychology and Medical-Biological Problems of Physical Education and Sports: Scientific Journal] 1, 37–41.
14. Personality Psychology: Dictionary Reference (2001), Ed. P. P. Ermine and T. M. Titarenko, K.:

15. Тарасенко Л. В. Гендерный подход в физическом воспитании как фактор оздоровления младших школьников : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Тарасенко Людмила Васильевна. – Москва, 2007. – 187 с.

16. Фащук О. В. Гендерні особливості фізичного виховання підлітків : автореф. дис. на здобуття ступ. к. н. фіз. вих.: 24.00.02 / О. В. Фащук. – Івано-Франківськ, 2011. – 24 с.

«Ruta», 2011, 320 p.

15. Tarasenko, L. V. (2007), «The Gender Approach in Physical Education as a Factor in the Improvement of Young Schoolchildren» : diss. cand. nauk, Moscow, 187 p.

16. Fashchuk, O. V. (2011) «Gender features of physical education of adolescents»: diss. cand. nauk, Ivano-Frankivsk, 24 p.

DOI: <http://doi.org/>

Відомості про автора:

Дедух М. О.; orcid.org/0000-0002-1950-3412; marizakhar4enko@ukr.net; Національний університет фізичного виховання і спорту України, вул. Фізкультури, 1, Київ, 03150, Україна.